

Nedanstående satiriska "vision" skrevs mot bakgrund av kärnkraftsolyckan vid kraftverket Tjernobyl i Ukraina i april 1986. Tjernobylolyckan orsakade stort radioaktivt nedfall bl. a. i norra Sverige och höga halter av radioaktivt cesium 137 uppmättes i svamp, vilt och fisk. Cesiumhalterna angavs i becquerel (uttalas "bäckerell"), som är en standardiserad enhet för radioaktivt sönderfall. I nedfallens spår vidtogs en del mer eller mindre drastiska åtgärder för att begränsa eventuella skadeverkningar av de höjda cesiumhalterna – bland annat förekom det faktiskt att man märkte "cesiumfri" insättningsfisk, som regnbåge och öring, med olivfärgade plasttrådar! Plasttrådens färg angav när fisken var insatt och blev ett hjälpmedel för sportfiskaren att avgöra hur länge fisken funnits i fiskevattnet och om den – beroende på insättningsdatum och vattnets grad av cesiumnedsmutsning – började komma i farozonen och ha för hög cesiumhalt..! I pressen kunde man också läsa mer eller mindre komplicerade recept och metoder för hur man skulle kunna få ned cesiumhalten i kontaminerad fisk och få den ätbar – exempelvis skrev norska tidskriften Jakt & Fiske att man genom att ha fisken nedsaltad i tre dygn, därefter laka ur den i vatten under 24 timmar och sedan koka den, kunde minska cesiumhalten med 80 – 90 procent! Tidningen upplyste dock ingenting om hur proceduren påverkade smaken hos "bäckerellerna" ... I sammanhanget bör även textens uttryck "italiensk kylarväska" förklaras. Det anspelar på de avslöjanden som gjordes 1985 och 1986, om hur österrikiska och italienska vinodlare "förbättrat" sina viner genom att tillsätta metanol och glykol!

Vem vill fånga en bäckerell?

- Tjenare, hur har det gått?
- Skitbra, faktiskt! En toppendag. Jag fick tre röda och en blå borta vid udden. Alla på torrfluga. Ja, och så fick jag en guling på förtyngd nymf. Men den fick förstås gå tillbaka. Enligt lokalradion har ju dom gula nu passerat gränsvärdet, så det var inte mycket att göra. Hur har din egen dag varit då?
- Tackar som frågar, men inget vidare faktiskt. Jag gick blank ända fram till nu i kväll. Då såg jag en nyinsatt trehektos blåing, som vakade utanför en gräskant. Men vad tror du händer, när jag lägger ut flugan? Jo, en sån där förbannad tvåkilos bäckerell tar flugan och drar iväg med halva backingen! Det tog en halvtimme innan jag fått in fanskapet och kunde knacka den i skallen med priesten. Och sen gick det ytterligare en kvart att springa bort till soptunnan och slänga fisken i den radiaktäta blysäcken.
- Bäckerell? Vad är en bäckerell?
- Jaså, du har inte hört det? Jo, alla öringar, regnbågar och andra laxfiskar, som inte är märkta med färgade plasttrådar i fettfenan, ska i fortsättningen kallas för bäckereller, eftersom dom är alldeles fullproppade med cesium...
- Ha ha, det var ju riktigt lustigt! Men hur gick det sen då?
- Inte ett liv. När jag kom tillbaka till gräskanten, hade blåingen naturligtvis slutat vaka! Typiskt! Och vem fan vill fånga en bäckerell?
- Nä, det är klart. Dom är ju inte så lustiga att få, dom där omärkta gamla stötarna. Egentligen skulle man klaga hos tillsynsmannen. Han borde se till att dom fiskades bort på nåt sätt.
- Ja, det är precis vad jag också tycker. Förresten var ska du fiska nästa helg?

- Jo, det ska jag tala om för dig, om du kan behålla en hemlis?
- Shoot man, shoot!
- Jo, du vet Berra, min granne. Han har hittat en liten sjö, där ingen har fiskat på flera år. Fullt med stora gäddor och feta abborrar. Svartlistad förstås och med dödskalleskyltar på var tionde meter. Gäddorna lär vara så fulla med kvicksilver, kadmium och bly att dom är sprickfärdiga. Och abborrarna har blivit aluminiumvita av det sura vattnet.
- Men inte ska ni väl fiska där?
- Jo, här kommer det fina i kråksången. Berra, som är beläst till tusen och en listig typ, har kommit på en metod att bli av med alla såna där gifter och tungmetaller i fisk! Man rensar fisken, delar den i småbitar, lägger alltihopa i jäkligt koncentrerad salpetersyra, håller massor med jodberikat salt över och försluter allt i en plasttunna. Efter två år är fisken garanterat gift- och metallfri...
- Men två år. Är det inte lång tid att vänta?
- Gosse lilla, ända sen farsan berättade för mig, hur han brukade äta vinbräserad gädda på 50-talet, har jag drömt om att få smaka det. Nu ska det bli av. Vad betyder då ett par år? Så härmed inbjuder jag dig högtidligen till en kulinarisk sensation i mitt hem i dag om exakt två år!
- Man tackar, man tackar. Ska jag ha nåt med?
- Ett glatt humör bara. Det räcker. Men det är klart, tar du med ett par pavor italiensk kylarvätska, så är det ingen som protesterar...

Hur avlägsen är den dagen, då den här påhittade dialogen mellan två fiskekompisar blir en realitet?

Hur avlägsen är den dagen, då vi jublar över en trehektos, garanterat giftfri och ickeradioaktiv, regnbåge och rynkar på näsan, när en tvåkilos, omärkt, vildöring tar torrflugan?

Är kanske den dagen redan här?

Man har ju redan börjat märka regnbågar och öringar med olikfärgade plasttrådar, som en garanti för låg cesiumhalt!

Vad blir nästa steg? Innehållsdeklarerad öring? Regnbåge med gränsvärdesgaranti? Rostfri röding?

Är det så framtidens sportfiskar ser ut? Varumärkta varelser, som fötts upp i skyddade miljöer, testats i laboratorier, godkänts för förtäring och pytsats ut i våra vattendrag för oss spösvingare att fånga och förtära utan risk för liv och hälsa?

Giftinformation, föroreningsstatistik, gränsvärdestabeller - är det vad vi ska få i stället för fiskeglädje och fångstlycka?

Vem vill då fånga en bäckerell..?